

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 5016200433
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200433.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: U. J. E., narodený X. júna XXXX, bytom v U. U. XXX XX, W. D. č. XX/XX, R. republika, právne zast.: Mgr. Ing. Miroslavom Šperkom, LL.M, advokátom a konateľom V4 Legal, s.r.o., so sídlom v Žiline, Tvrdého č. 783/4, IČO: 36 858 820, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o žalobe opomenutého účastníka o uloženie povinnosti doručiť žalobcovi rozhodnutie žalovanej z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. októbra 2016, č. k. 21Scud/3/2016-83, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 12. októbra 2016, č. k. 21Scud/3/2016-83, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením z 12. októbra 2016, č. k. 21Scud/3/2016-83, uložil žalovanej povinnosť doručiť žalobcovi rozhodnutie z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA, do vlastných rúk v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia.

2. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že krajský súd zistil, že žalobca sa osobne podanou žalobou dňa 23. mája 2016 domáhal uloženia povinnosti žalovanej doručiť napadnuté rozhodnutie z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA, žalobcovi. V žalobe žalobca tvrdil, že predmetné rozhodnutie vydané Sociálnou poisťovňou, ústredie, mu nebolo doručené podľa § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) do vlastných rúk, v dôsledku čoho mu bola odňatá možnosť uplatniť svoje práva - podať včas žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej.

3. Krajský súd, po preskúmaní žaloby a dôvodov, ktoré v nej uvádzal žalobca, posúdil predmetnú žalobu

ako správnu žalobu opomenutého účastníka v zmysle § 179 v spojení s § 182 Správneho súdneho poriadku (zákon č. 162/2015 Z. z., ďalej len „SSP“). Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 179 ods. 1 - 5 SSP, krajský súd po preštudovaní administratívneho spisu dospel k záveru, že tvrdenia žalobcu o nedoručení príslušného rozhodnutia žalovanej do vlastných rúk sa zakladajú na pravde, keďže rozhodnutie podľa poštovej doručenky prevzala osoba, ktorej meno sa nezhoduje s menom žalobcu. Podľa krajského súdu rozhodnutie žalovanej o tom, že žalobcovi nevzniklo povinné sociálne poistenie, je rozhodnutím podľa § 213 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. a malo byť žalobcovi doručené do vlastných rúk. Uviedol, že rozhodnutie určené do vlastných rúk, ktoré je prevzaté inou osobou ako adresátom je právne neúčinné. Zároveň dodal, že bola splnená podmienka neuplynutia troch rokov od jeho vydania

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd považujúc za preukázané, že žalobcovi ako účastníkovi konania nebolo doručené zákonným spôsobom rozhodnutie žalovanej z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA tak, ako to predpokladá ustanovenie § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., postupom podľa § 179 ods. 1 SSP uložil žalovanej povinnosť doručiť predmetné rozhodnutie žalobcovi do vlastných rúk.

II.

5. Vo včas podanej kasačnej sťažnosti z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP sa žalovaná nestotožnila s právnym posúdením veci zo strany krajského súdu z dôvodu opätovného doručenia druhostupňového rozhodnutia, nakoľko predmetné rozhodnutie už raz bolo žalobcovi doručené.

6. Vyjadrila názor, že z výkladu § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. je zrejmé, že rozhodnutie o vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia sa neoznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk. Uviedla, že rozhodnutie žalovanej z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA, bolo doporučenou zásielkou doručované na adresu žalobcu, ktorá bola zaevidovaná v systéme sociálnej poisťovne, ako aj na adresu miesta podnikania zamestnávateľa; uvedené rozhodnutie sa považuje za doručené žalobcovi napriek tomu, že predmetné rozhodnutie prevzala osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom.

7. Dala do pozornosti, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený, a tak iný spôsob doručovania ako zvolila sociálna poisťovňa ani nebol možný a ani nebude možný. Uviedla že doručovanie do zahraničia sa realizuje spravídla prostredníctvom pošty, a to buď formou obyčajného doručovania alebo doručovania do vlastných rúk v súlade s poštovými podmienkami pošty (JUDr. Radomír Jakab, Justičná revue 2006, JR-2/2006, z 12. augusta 2006).

8. Uviedla, že krajský súd mal posudzovať včasnosť žaloby, t. j. či žaloba bola podaná v lehote do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia. Žalobca v danom prípade túto zákonnú lehotu nedodržel.

9. Záverom žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil.

III.

10. Žalobca sa vo svojom následnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovanej plne stotožnil s názorom krajského súdu, považujúc právny názor žalovanej prezentovaný v kasačnej sťažnosti za nesprávny. Vyjadril nesúhlas s tvrdením žalovanej, že inštitút doručovania do vlastných rúk nie je v Poľskej republike zavedený. V tejto súvislosti poukázal na Všeobecné poštové podmienky poľskej pošty účinné od 1. júla 2013, ktoré preukazujú, že všetky doporučené poštové zásielky sú poľskou poštou ich adresátom doručované výlučne formou doručenia do vlastných rúk. V nadväznosti na uvedené žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 9So/274/2015, podľa ktorého cit.: „V zmysle zákona o sociálnom poistení je rozhodnutie možné považovať za doručené, len čo ho účastník konania prevezme, len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako

nedoručiteľnú alebo ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania. Tieto skutočnosti musia byť preukázané, a to bez ohľadu na to, že v zmysle § 212 ods. 1 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie o priznaní dávky nie je potrebné doručovať do vlastných rúk. V takom prípade však súd musí skúmať, či a kedy bolo rozhodnutie adresátovi skutočne doručené, najmä ak navrhovateľka popiera skoršie doručenie. Dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje odporkyňu.“ a taktiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 9So/40/2015, podľa ktorého cit.: „Na doručenie svojho rozhodnutia má správny orgán možnosť využiť služby pošty. Poštové podmienky Slovenskej pošty, a.s. však nie sú všeobecne platným predpisom a nemožno ich aplikovať namiesto ustanovení zákona o sociálnom poistení o doručovaní. V zmysle zákona o sociálnom poistení sa rozhodnutie účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon, teda zákon o sociálnom poistení, neustanovuje inak. Rozhodnutie možno považovať za doručené, len čo ho účastník konania prevezme (prípadne len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako nedoručiteľné alebo ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania). Zákon o sociálnom poistení teda nepripúšťa, aby bolo doručenie v zmysle tohto zákona nahradené fikciou v zmysle poštových podmienok Slovenskej pošty, a.s., podľa ktorých sa rozhodnutie považuje za doručené po dvoch dňoch od expedovania rozhodnutia.“

IV.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1, 2 SSP) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a je potrebné ho zrušiť.

12. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

13. Podľa § 179 ods. 1, 3 a 7 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len "opomenutý účastník"), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

Doručením uznesenia správneho súdu podľa odseku 1 orgánu verejnej správy sa zo zákona odkladajú účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku, ak osobitný predpis upravujúci konanie pred orgánom verejnej správy jeho podanie proti napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu pripúšťa. V takom prípade je opomenutý účastník oprávnený na podanie riadneho opravného prostriedku v lehote a za podmienok ustanovených osobitným predpisom a orgán verejnej správy je povinný o tomto riadnom opravnom prostriedku konať a rozhodnúť.(3)

Ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná. (7)

14. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti je posúdenie, či krajský súd uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa žalobcovi v súlade so zákonom.

15. Kasačný súd vychádzajúc z citovanej právnej úpravy a skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu dospel k záveru, že pokiaľ krajský súd uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie žalovanej žalobcovi podľa § 179 ods. 1 SSP, nepostupoval v súlade so zákonom.

16. Zákonodarca v právnej úprave ustanovenej v právnej norme § 179 SSP upravuje postup súdu v prípade opomenutého účastníka. Za opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 SSP považuje takého účastníka, ktorému rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo

doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať. Povinnosťou správneho súdu pri posudzovaní, či ide v preskúmvanej veci o opomenutého účastníka, je vychádzať zo skutkových okolností daného prípadu vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, ktorý si za tým účelom od neho vyžiada.

17. V procese posudzovania, či v konkrétnej veci ide o tzv. opomenutého účastníka je potrebné vždy skúmať dve základné podmienky, ktoré navyše musia byť splnené kumulatívne, a to A/ či, je tvrdenie žalobcu o opomenutí pravdivé a B/ či, od vydania namietaného rozhodnutia (v tomto prípade rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA), neuplynuli tri roky.

A/ Pravdivosť tvrdenia žalobkyne o opomenutí

18. Skutkové okolnosti vyplývajúce z administratívneho spisu v danej veci preukazujú, že Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca rozhodnutím z 30. septembra 2013, číslo: 45869-1/2013-CA, podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodla tak, že p. U. nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa WEBUNG, s.r.o. od 1. júna 2013 podľa slovenskej legislatívy. Predmetné rozhodnutie bolo doporučenou zásielkou doručované na adresu žalobcu, ktorá bola zaevidovaná v systéme sociálnej poisťovne. Uvedené rozhodnutie prevzala dňa 8. októbra 2013 a opätovne aj dňa 22. novembra 2013 osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom, čo vyplýva z príslušných doručeník pripojených k rozhodnutiu. Žalobca proti predmetnému rozhodnutiu podal odvolanie, doručené Sociálnej poisťovni, pobočka Čadca, dňa 7. januára 2014. Sociálna poisťovňa - ústredie ako odvolací správny orgán následne rozhodnutím z 21. januára 2014, číslo: 18008-2/2014-BA, žalobcom podané odvolanie zamietla a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca, z 30. septembra 2013, číslo: 45869-1/2013-CA, potvrdila.

19. Vychádzajúc z uvedených skutkových okolností je zrejmé, že Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca, ako prvostupňový správny orgán ako aj Sociálna poisťovňa - ústredie ako odvolací správny orgán, so žalobcom ako s účastníkom predmetného konania konali, a preto nemožno žalobcu považovať za opomenutého účastníka konania.

B/ Plynutie trojročnej prekluzívnej lehoty

20. Vzhľadom na vydanie rozhodnutia žalovanej dňa 21. januára 2014 a podanie žaloby na krajský súd dňa 23. mája 2016 možno považovať túto podmienku za splnenú.

21. Kasačný súd síce súhlasí s konštatáciou krajského súdu, že Sociálna poisťovňa, ústredie ako druhostupňový správny orgán predmetným rozhodnutím rozhodoval o poistnom, a teda žalobcovi mal rozhodnutie podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. doručovať do vlastných rúk alebo poštou ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“, avšak vychádzajúc z konkrétnych skutkových okolností daného prípadu, viazaný žalobným návrhom, bolo jeho povinnosťou zistiť, či žalobca splnil zákonné podmienky opomenutého účastníka. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade žalobca nespĺnil jednu z vyššie uvedených zákonných podmienok opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 SSP (body 21 - 23 uznesenia), nebolo možné jeho žalobnému návrhu vyhovieť.

22. Pokiaľ žalobkyňa v žalobe poukázala na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2011, sp. zn. 3Sžo/13/2011, v danom prípade nie je možné postupovať v zmysle uvedeného právneho názoru najvyššieho súdu, pretože v označenom konaní najvyšší súd konal a rozhodoval na základe iného skutkového základu a na základe žaloby podanej žalobcom proti rozhodnutiu - správy odvolacieho správneho orgánu. Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že žalobca v žalobe navrhol, aby súd uložil žalovanému doručiť mu rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre z 24. júna 2010, č. NR-10/663-20/5745/Du, a po vykonanom dokazovaní a doručení prvostupňového rozhodnutia zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre z 26. augusta 2010, č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub a vrátil vec žalovanému na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu v Nitre z 24. júna 2010, č. NR-10/663-20/5745/Du, eventuálne zrušil správu žalovaného o

preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre z 26. augusta 2010, č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub, a zrušil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre z 24. júna 2010, č. NR-10/663-20/5745/Du, a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd zastavil konanie z dôvodu, že žalobca sa domáhal preskúmania správy žalovaného z 26. augusta 2010, č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre z 24. júna 2010, č. NR-10/663-20/5745/Du, ktorá nemá charakter rozhodnutia podľa § 244 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a preto nemôže byť predmetom preskúmania súdom v správnom súdnictve. Skutkové zistenia vyplývajúce z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu potvrdzujú, že súdy oboch stupňov v tomto konaní konali a rozhodoval o žalobe žalobcu smerujúcej proti rozhodnutiu - správe žalovaného ako odvolacieho správneho orgánu.

23. Kasačný súd nesúhlasil s argumentáciou žalovanej, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený, a tak iný spôsob doručovania ako zvolila Sociálna poisťovňa, ani nebol možný a ani nebude možný, tvrdiac že doručovanie do zahraničia sa realizuje spravidla prostredníctvom pošty, a to buď formou obyčajného doručovania alebo doručovania do vlastných rúk v súlade s poštovými podmienkami pošty. Pokiaľ zákonodarca v zákone č. 461/2003 Z. z. ustanovuje povinnosť doručiť písomnosť účastníkovi do vlastných rúk, správny orgán je zákonnou úpravou viazaný. Jeho povinnosťou je v prípade doručovania do zahraničia zistiť medzinárodnú právnu úpravu styku medzi Slovenskou republikou a štátom doručenia.

24. Z uvedených dôvodov kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP. V ďalšom konaní povinnosťou krajského súdu bude postupovať aplikujúc pritom vyššie citované ustanovenie § 179 ods. 7 SSP. Súčasne rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 SSP.

25. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.